

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ

за результатами проведення чергової
акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів
з напрямку підготовки 6.030101 «Соціологія»

Навчальний заклад:

**Національний університет
«Києво-Могилянська академія»**

Освітній ступінь:

«Бакалавр»

Експерти:

Лісеєнко Олена Василівна – професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», доктор соціологічних наук, професор, голова комісії

Чепак Валентина Василівна – завідувач кафедри галузевої соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор соціологічних наук, професор, член комісії

2018 р.

ВИСНОВКИ

експертної комісії щодо чергової акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 6.030101 «Соціологія» у Національному університеті «Києво-Могилянська академія»

20 червня 2018 року

м.Київ

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 05 червня 2018 року № 1106-л з метою проведення чергової акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 6.030101 «Соціологія» у Національному університеті «Києво-Могилянська академія» експертна комісія у складі:

1. **Лісеєнко Олена Василівна**, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор соціологічних наук, голова комісії;
2. **Чепак Валентина Василівна**, завідувач кафедри галузевої соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор соціологічних наук, професор, член комісії

в період з 18 по 20 червня 2018 року розглянула подану акредитаційну справу і провела експертне оцінювання спроможності Національного університету «Києво-Могилянська академія» проводити освітню діяльність за напрямом підготовки бакалаврів 6.030101 «Соціологія», галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки».

При проведенні чергової акредитаційної експертизи комісія керувалася Законом України «Про вищу освіту», Постановами Кабінету Міністрів від 09.08.2001 р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» (із змінами внесеними згідно з Постановами КМ № 1124 від 31.10.2011, № 801 від 15.08.2012, № 692 від 18.09.2013, № 507 від 27.05.2014), «Державними вимогами до акредитації напрямку підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу», затвердженими наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.06.2012 № 689, Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».

Під час проведення акредитаційної експертизи з 18.06.2018 по 20.06.2018 включно, комісія ознайомила з організацією освітнього процесу, навчально-методичним та інформаційним забезпеченням, проаналізувала кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу, якісні характеристики підготовки фахівців заявленого напрямку підготовки та їх відповідність вимогам чинного законодавства.

Голова експертної комісії

О. В. Лісеєнко

Висновки зроблено на підставі відомостей, що отримані безпосередньо під час роботи в університеті на основі вивчення відповідних документів, що регламентують діяльність Національного університету «Києво-Могилянська академія» та кафедри соціології, проведення співбесід із керівництвом і викладачами та студентами випускової кафедри у період з 18.06.2018 до 20.06.2018 включно.

Акредитаційна експертиза проведена за такими напрямками:

1) підтвердження достовірності інформації, поданої до Міністерства освіти та науки України Національним університетом «Києво-Могилянська академія» у зв'язку з проведенням акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.0303101 «Соціологія»;

2) підтвердження відповідності встановленим законодавством вимогам щодо якісного складу кадрового забезпечення напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» бакалаврів, відповідності спеціальності викладача навчальній дисципліні, забезпечення нормативних вимог до чисельності, рівня науково-дослідної діяльності випускової кафедри соціології;

3) виявлення повноти навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньо-професійної програми, наявності електронного ресурсу закладу освіти;

4) підтвердження відповідності нормативам Міністерства освіти і науки України щодо матеріально-технічного забезпечення освітньо-професійної програми, яка акредитується.

У підсумку перевірки та оцінювання експертна комісія констатує таке.

При проведенні експертизи були перевірені оригінали таких матеріалів та документів:

1. Виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

2. Відомості з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ).

3. Статут університету.

4. Відомості щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти.

5. Висновки органів державного пожежно-технічного, санітарного нагляду, охорони праці про відповідність наявних приміщень та матеріально-технічної бази встановленим нормам і правилам.

За результатами перевірки експертна комісія встановила таке:

1. Загальна характеристика Національного університету «Києво-Могилянська академія» та випускової кафедри соціології

Національний університет «Києво-Могилянська академія» - спадкоємець одного з найстаріших вищих навчальних закладів України і Центрально-Східної Європи, першого офіційно визнаного у східнослов'янському світі - Києво-Могилянської Академії. Заснована 15 жовтня 1615 року, як школа для дітей усіх станів, на кошти, відписані знатною киянкою Галшкою Гулевичівною, у 1658 році офіційно набула юридичних прав вищої школи і титулу «академія» за Гадяцькою угодою. У 1817 році Києво-Могилянська академія була перетворена на Київську Духовну семінарію, яка проіснувала два роки, а в 1819 році відбулося відкриття Київської духовної академії на території та в приміщеннях Києво-Могилянської Академії. Остаточо навчальний заклад припинив своє існування у 1918 році.

Офіційне відродження Києво-Могилянської академії як сучасного університету почалося зі здобуттям Україною незалежності. У 1991 році розпорядженням Голови Верховної Ради України Києво-Могилянська академія відроджена як університет «Києво-Могилянська академія», а з 1994 року указом Президента України отримав статус національного університету.

Як державний заклад освіти НаУКМА провадить свою діяльність відповідно до Конституції України, Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших нормативно-правових актів України, Статуту НаУКМА, затвердженого постановою Кабінету Міністрів № 219 від 11 березня 2011 року.

НаУКМА співпрацює зі 142 університетами 35 країн світу. У середньому, 20% студентів НаУКМА беруть участь у міжнародних проектах: літніх школах, конференціях, стажуванні тощо. В університеті діють спільні навчальні програми з закордонними університетами, які дозволяють отримати два дипломи – НаУКМА та університету-партнера програми.

НаУКМА є членом: Асоціації Європейських Університетів; Асоціації університетів країн чорноморського регіону; Міжнародної асоціації президентів університетів (IAUP); Європейської асоціації міжнародної освіти (EAIE), а також підписантом Великої Хартії Університетів.

Один з наріжних принципів НаУКМА – нульова толерантність до корупції та плагіату, високі вимоги щодо академічної доброчесності. Інноваційна система освіти та велика увага до якості освіти – запорука того, що НаУКМА заслужено вважається одним із найпрестижніших закладів вищої освіти держави, а його випускники користуються стабільно високим попитом на ринку праці.

Підтвердженням цьому є рейтинги (дані за 2017 р.), у яких:

- 7 випускниць НаУКМА увійшли до рейтингу «ТОП-100 найуспішніших жінок України» авторитетного журналу «Новое время»;

Голова експертної комісії

О. В. Лісеєнко

- НаУКМА очолив рейтинг «Вибір випускників 2016-го року: кількість та якість» від аналітичного центру CEDOS;
- НаУКМА – у трійці лідерів рейтингу закладів вищої освіти «Топ-50 вишів України за оцінками працедавців» від журналу «Фокус»;
- НаУКМА вдруге очолив рейтинг університетів, які готують ІТ-фахівців, за даними провідного порталу про навчання та роботу у сфері інформаційних технологій DOU;
- 6 випускників НаУКМА увійшли до рейтингу «ТОП-100 кращих юристів України».

НаУКМА має найвищий IV рівень акредитації. На 6 факультетах, у Докторській школі та аспірантурі навчаються понад 4 тис. студентів, докторантів та аспірантів. У НаУКМА діють 22 бакалаврські та 27 магістерські освітньо-наукові програми, а також 15 ліцензованих освітньо-наукових та 8 експериментальних PhD програм; 73% викладачів НаУКМА мають ступінь доктора та кандидата наук, переважна їх більшість мають досвід навчання, стажування чи викладання за кордоном.

Згідно з Стратегією розвитку НаУКМА на 2015-2025 рр, університет розбудовується як науково-освітній центр вищої освіти, тому дослідження та наукова робота складають найзначнішу частину моголянського життя. 33 кафедри, 31 науковий центр та лабораторія, понад 3000 вибіркового дисциплін дозволяють кожному студенту визначитися з колом своїх наукових інтересів і максимально повно реалізувати їх.

Конкретні показники діяльності НаУКМА відображено в таблиці 1.1.

Національний університет «Києво-Могиланська академія» за рівнем і станом своєї матеріально-технічної бази має всі можливості для ефективного здійснення професійної підготовки. До послуг студентів 9 навчальних корпусів, бібліотека, книжковий фонд якої становить 972 397 примірників, 14 читальних залів на 700 місць, 27 комп'ютерних класів, лінгафонні кабінети, 2 актові зали, 3 спортивні зали, 5 гуртожитків, їдальні та буфети.

Провідну роль у забезпеченні підготовки фахівців з напрямку «Соціологія» у НаУКМА відіграє випускова кафедра соціології, що входить до складу факультету соціальних наук та соціальних технологій (ФСНСТ). Кафедра соціології (первісно під назвою «кафедра суспільних наук») існує з часу відродження Університету в 1992 році. За ухвалою Вченої ради НаУКМА від 13 січня 1993 року, її виділено в окрему структурну одиницю під назвою «кафедра соціології». При кафедрі діє денна аспірантура та докторантура з соціологічних спеціальностей. З 2016 року фахова група кафедри соціології НаУКМА здійснює підготовку здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 054 «Соціологія» (наказ МОН №816 від 08.07.2016)

Таблиця 1.1

**Загальні показники
Національного університету «Києво-Могилянська академія»**

№ з/п	Показники діяльності	Кількісні параметри	
		Денна (очна) форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Ліцензований обсяг вищого навчального закладу (осіб)	2706	0
	у т.ч. за освітніми ступенями (освітньо-кваліфікаційними рівнями):		
	- бакалавр (осіб)	1235	0
	- спеціаліст (осіб)	30	0
	- магістр (осіб)	865	0
2.	- доктор філософії (осіб)	576	0
	Кількість студентів, аспірантів разом:	4066	0
	- студентів (осіб)	3963	
	- аспірантів (осіб)	103	
	у т.ч. за формами навчання:		
	- денна (очна) (осіб)	4066	0
	- вечірня (осіб)	0	0
3.	- заочна, дистанційна (осіб)	0	0
	Кількість навчальних груп (одиниць)	163	0
4.	Кількість напрямів підготовки, за якими здійснюється підготовка фахівців (перелік 2006) (одиниць)	20	0
	Кількість спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців (перелік 2015) (одиниць):	24	0
	у т. ч. кількість освітніх, освітньо-наукових програм (одиниць)	64	0
	у т.ч. за освітніми ступенями:		0
	- бакалавр (одиниць)	22	0
	- магістр (одиниць)	27	0
5.	- доктор філософії (одиниць)	15	0
	Кількість кафедр (предметних (циклових) комісій), (одиниць)	33	
6.	з них випускових (одиниць):	32	
	Кількість факультетів (відділень) (одиниць)	6	
7.	Загальні навчальні площі будівель (кв. м)	57335,7	
	з них:		
	- власні (кв. м)	55608,4	
	- орендовані (кв. м)	1727,3	

Висока якість освітнього процесу забезпечується завдяки наявному викладацькому складу, залученню викладачів з інших провідних навчальних закладів та Інститутів НАН України, фахівців-практиків, а також розвитку відносин із зарубіжними університетами та організаціями з метою вивчення і використання міжнародного досвіду підготовки фахівців-соціологів.

Навчальний план напряму підготовки 6.030101 – Соціологія розроблений кафедрою соціології. Освітня концепція підготовки фахівців з соціології ґрунтується на загальній освітній концепції НаУКМА з урахуванням європейських та світових тенденцій освіти.

Програма підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр включає нормативні та вибіркові професійно-орієнтовані дисципліни, цикл практичної підготовки, а також дисципліни вільного вибору студента. Заключним етапом підготовки фахівців є державна атестація у формі написання і захисту кваліфікаційної роботи. Випускникам присвоюється кваліфікація «бакалавр соціології».

Бакалаврська програма виконується за міжнародними стандартами. Викладачами виступають провідні вітчизняні вчені, а також запрошені зарубіжні фахівці. Заняття проводяться українською та англійською мовами. Кафедра заохочує студентів уже під час навчання на бакалаврській програмі брати участь у міжнародних програмах мобільності, передовсім *Erasmus+*.

Випускники бакалаврської програми, які отримали ґрунтовні базові знання, виявили аналітичні здібності та бажають поглибити фахову соціологічну освіту, можуть продовжити навчання на другому (магістерському) освітньому рівні.

Неухильному підвищенню рівня фахової соціологічної освіти у НаУКМА сприяє впровадження збалансованих між собою і скоординованих із досвідом провідних світових університетів бакалаврських, магістерських і докторських програм; творча адаптація західних взірців організації навчального процесу й сучасних освітніх технологій, що виховують культуру мислення і дозволяють випускникові гнучко реагувати на потреби ринку праці; а також орієнтація кафедри на тісне поєднання викладацької та наукової діяльності. Викладачі кафедри розробляють навчальні посібники, є авторами численних монографій, статей, у тому числі надрукованих у зарубіжних виданнях і таких, що індексуються в науково-метричних базах даних (зокрема, *Web of Science*, *Scopus*). Кафедра соціології щороку готує фахове видання «Наукові записки НаУКМА. Соціологічні науки» (з 1998 року). Кафедра регулярно організовує наукові семінари та конференції (багато з яких міжнародні), у тому числі і студентські, усіляко підтримує і заохочує написання і захист кандидатських і докторських дисертацій аспірантами і викладачами кафедри.

На сьогодні кафедра соціології підтримує регулярні партнерські зв'язки у сферах організації навчальних семінарів та наукових конференцій, обговорення навчальних програм, забезпечення доступу викладачів і студентів НаУКМА до новітньої зарубіжної літератури, а також при запрошенні західних професорів до викладання гостьових курсів студентам НаУКМА з низкою провідних університетів Великої Британії, США, Канади, Франції, Швеції, Нідерландів, Польщі, Угорщини, Естонії, Німеччини та ін. країн.

Голова експертної комісії

О. В. Лісенко

Результати активної наукової діяльності кафедри соціології НаУКМА систематично запроваджуються у навчальний процес, що позитивно впливає на його якість.

За 25 років свого існування кафедра соціології НаУКМА здобула авторитет не лише як освітній, а й як науковий осередок, відомий далеко за межами України. Цьому чимало сприяла подвижницька діяльність фундаторів кафедри – докторів філософських наук, професорів Володимира Леонідовича Осовського, Валерія Євгеновича Хмелька, Володимира Ілліча Паніотто. Слід відзначити й значний внесок в розбудову кафедри доктора соціологічних наук, професора кафедри соціології Світлани Миколаївни Оксамитної, яка також є деканом факультету соціальних наук та соціальних технологій.

З 2016 року кафедру очолює професор, д. філос. н. Володимир Ілліч Паніотто. Він є автором більше 350 наукових і науково-методичних праць, опублікованих в українських і зарубіжних виданнях, з-поміж яких статті, які індексуються у науково-метричних базах даних (*Web of Science, Scopus*), монографії, підручники та навчальні посібники з грифом у МОН. Професор В. І. Паніотто є учасником численних освітніх і наукових міжнародних проєктів; керує науковою роботою студентів, магістрантів і аспірантів кафедри соціології.

Подальші перспективи розвитку освітньої діяльності за спеціальністю «Соціологія» кафедри соціології пов'язує із:

- запровадженням результатів наукових досліджень у навчальний процес та підготовку науково-педагогічних кадрів.
- оновленням та урізноманітненням змісту фахової підготовки студентів;
- збільшенням уваги до актуальних теоретико-методологічних та практичних проблем соціології й соціальних наук в навчальному процесі;
- розширенням та інтенсифікацією форм наукової діяльності студентів;
- збереженням найкращих навчально-методичних напрацювань попередніх років при переході від підготовки бакалаврів за напрямом 6.030101 – Соціологія в галузі знань 0301 – Соціально-політичні науки до *підготовки фахівців за спеціальністю 054 – Соціологія у галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки.*
- забезпеченням безперервності, наступності та ступеневості підготовки на всіх рівнях вищої освіти.

З метою ефективної реалізації завдань у напрямку підготовки висококваліфікованих фахівців-бакалаврів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» до навчального процесу залучені науково-педагогічні працівники наступних кафедр НаУКМА: соціології (випускова кафедра); політології; філософії; англійської мови; культурології; екології, української мови, математики, історії, дані про склад яких наводяться в *Таблиці 1.2.*

**Склад кафедр і характеристика професорсько-викладацького складу,
що забезпечує підготовку бакалаврів за
напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія»**

№ з/п	Назва кафедри (предметної комісії)	Професорсько-викладацький склад, осіб/%	З них працюють						
			На постійній основі				Сумісники		
			Разом, осіб/%	У тому числі			У тому числі		
				Доктори наук, професори, осіб/%	Канд. наук, доценти, осіб/%	Без наукових ступенів і вчених звань, осіб/%	Разом осіб/%	Доктори наук, професори, осіб/%	Канд. наук, доценти, осіб/%
1.	Соціології (випускова)	14/	14/100	3/21,43	10/71,43	1/7,14	-	-	-
2.	Політології	1/	-	1/100,0	-	-	-	-	-
3.	Англійської мови	3/	3/	-	3/100,0	-	-	-	-
4.	Філософії	1/7,7	1/	-	1/100,0	-	-	-	-
5.	Культурології	1/	1/	1/100,0	-	-	-	-	-
6.	Екології	1/	1/	1/100,0	-	-	-	-	-
7.	Української мови	1/	-	-	1/100,0				
8.	Математики	1/	-	-	1/100,0				
9.	Історії	1/	-	-	1/100,0				
	Разом	24/100	24/100	6/ 25%	17/ 70,8	1/ 4,2			

Висновок

На підставі перевірки наявності та достовірності інформації акредитаційної справи з проведення акредитації підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 6.030101 «Соціологія» галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки», поданої до МОНу Національним університетом «Києво-Могилянська академія» та також на підставі легітимних оригіналів відповідних документів, що забезпечують правові основи освітньої діяльності Національного університету «Києво-Могилянська академія», експертна комісія констатує:

- Національний університет «Києво-Могилянська академія» має оригінали засновницьких документів, що відповідають чинному законодавству та державним стандартам освітньої діяльності;

- Національний університет «Києво-Могилянська академія» є сучасним навчальним закладом, що має задовільну матеріальну базу та відповідний науково-педагогічний персонал для здійснення підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 6.030101 «Соціологія».

- Копії документів, що засвідчують юридичні підстави для здійснення освітньої діяльності, відповідають оригіналам.

2. Формування контингенту студентів напряму підготовки «Соціологія»

Кафедра готує фахівців у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки» за напрямом підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» (ліцензований обсяг прийому 75 осіб денної форми навчання). Такі розміри заявленого ліцензованого обсягу були зумовлені перш за все потребами ринку освітніх послуг та ринку праці.

Спеціальність користується високим попитом, кількість студентів, що вступають на соціологічний бакалаврат до НаУКМА, з року в рік залишається стабільно високою, зокрема упродовж останніх трьох років складає у середньому 60 студентів на рік. Наприклад, у 2016 році на напрям підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» вступило 57 студентів, з яких на початок другого року навчання залишилось 53 студенти. У 2017 році під час вступної кампанії було зараховано 63 студенти, одному з яких було надано академічну відпустку (станом на 30.01.2018 р).

Показники формування та динаміки контингенту студентів бакалаврату за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» за останні три роки відображені у *Таблиці 2.1* та *Таблиці 2.2*.

Експертна комісія констатує, що прийом і відбір на навчання до Національного університету «Києво-Могилянська академія» за напрямом підготовки «Соціологія» здійснюється на підставі Умов прийому до вищих навчальних закладів України та Правил прийому до Національного університету «Києво-Могилянська академія» відповідно до ліцензії та в межах ліцензованих обсягів. Приймальна комісія керується у своїй роботі Положенням про приймальну комісію, Положенням про апеляційну комісію, іншими нормативними документами.

Таблиця 2.1

**Показники формування контингенту студентів по денній формі навчання
за напрямом підготовки 6.030101 – «Соціологія» у галузі знань: 0301 –
«Соціально-політичні науки» Національного університету «Києво-
Могилянська академія»**

№ п/п	Показник	Роки		
		2015	2016	2017
1.	Ліцензований обсяг підготовки (очна форма)*	75	75	75
2.	Прийнято на навчання, всього (осіб)	62	57	63
	• денна форма			
	в т.ч. за держзамовленням:	35	34	26
	• заочна форма	0	0	0
	в т.ч. за держзамовленням			
	• нагороджених медалями, або тих, що отримали диплом з відзнакою	0	0	0
	• таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію	0	0	0
	• зарахованих на пільгових умовах, з якими укладені договори на підготовку	0	0	0
3.	Подано заяв на одне місце за формами навчання	99	17	19
	• денна	1,98	0,34	0,38
	• інші форми навчання (вказати, за якою формою)	0	0	0
4.	Конкурс абітурієнтів на місце державного			
	• очна форма	4,95	1,3	1,46
	• інші форми навчання (вказати, за якою формою)	0	0	0
5.	Кількість випускників ВНЗ I-II рівнів акредитації, прийнятих на скорочений термін навчання на			
	• денну форму	0	0	0
	• інші форми (вказати, за якою формою)	0	0	0

Для формування якісного складу студентів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» в умовах ступеневої системи освіти використовуються також такі форми профорієнтаційної роботи: публікації рекламних буклетів, об'яв у газетах, популяризації спеціальності у соціальних мережах, проведення зустрічей викладачів кафедри і декана з майбутніми абітурієнтами, проведення Днів відкритих дверей на факультеті та в університеті з демонстрацією відеоматеріалів про факультет та кафедру, надання консультацій за допомогою телефонного зв'язку, електронної пошти щодо правил прийому за особистими зверненнями майбутніх абітурієнтів.

Важливим завданням є збереження контингенту студентів. З цією метою здійснюється система заходів щодо забезпечення належних умов надання освітніх послуг та якості навчання. Деканат і викладачі постійно контролюють відвідування навчальних занять, успішність студентів.

Таблиця 2.2

Динаміка змін контингенту студентів по денній формі навчання за напрямом підготовки: 6.030101 – «Соціологія» у галузі знань: 0301 – «Соціально-політичні науки» Національного університету «Києво-Могилянська академія»

№ п/п	Назва показника	Роки											
		2015-2016				2016-2017				2017-2018			
		курси				курси				курси			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1	Всього студентів на спеціальності	62	52	52	53	57	55	49	49	63	53	56	41
2	Кількість студентів, яких відраховано (всього): в т.ч.	8	7	1	1	4	4	4	4	0	0	0	0
	– за невиконання навчального плану	5	3	0	0	1	1	1	4	0	0	0	0
	– за грубі порушення дисципліни	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	– у зв'язку з переведенням до інших ВНЗ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	– за власним бажанням	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		3	4	1	1	3	3	3	0	0	0	0	0
3	Кількість студентів, яких переведено: (всього): в т.ч.	0	0			0	0			0	0	0	0
	– на старші курси	0	0			0	0			0	0	0	0
	– на інші спеціальності	0	0			0	0			0	0	0	0
		0	0			0	0			0	0	0	0
4	Кількість студентів, яким надано академічну відпустку	0	1			3	0			1	0	2	0
5	Кількість студентів, яких поновлено на навчанні	0	2			1	1			0	0	1	0

Висновок

Експертна комісія встановила, що у Національному університеті «Києво-Могилянська академія» організація, планування та формування контингенту студентів за напрямом підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 6.030101 «Соціологія» здійснюються відповідно до ліцензійного обсягу, чинного законодавства. Контингент студентів з напрямку підготовки 6.030101 «Соціологія» формується відповідно до виконання умов ліцензування і обсягів прийому. Професійна орієнтація за спеціальністю є собою ефективною комплексною системою форм і методів забезпечення контингенту студентів.

3. Зміст підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 6.030101 «Соціологія»

Основним принципом, на якому ґрунтується підготовка фахівців у НаУКМА, є забезпечення безперервності, наступності та ступневості підготовки за трьома освітніми ступенями.

Голова експертної комісії

О. В. Лісеєнко

Підготовка фахівців-соціологів розрахована на чотирирічний (3 роки 10 міс.) термін навчання на бакалаврській програмі за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки» і на навчання терміном 1 рік 10 місяців на магістерській програмі 054 «Соціологія» у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Водночас, вступити на магістерську програму «Соціологія» мають змогу випускники інших бакалаврських програм, за умови успішної здачі вступних іспитів, що дозволяють виявити як їхні базові соціологічні знання, так і володіння необхідним методологічним і теоретичним матеріалом, уміння аналізувати соціальні процеси та явища та інші фахові компетентності. Кращі випускники магістерської програми «Соціологія» мають змогу продовжити навчання в аспірантурі НаУКМА, інших ЗВО чи науково-дослідних інституцій в Україні та за кордоном.

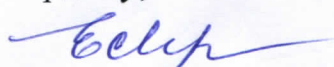
Специфіка фахової підготовки з соціології в НаУКМА зумовлена загальними особливостями навчального процесу в Університеті, до яких, зокрема, належать:

- надання студенту можливості пройти весь освітній цикл у НаУКМА: від бакалаврату до захисту дисертації;
- самостійно формувати індивідуальний навчальний план у вибірковій частині;
- отримати додаткову спеціалізацію, опанувати сертифікатну програму;
- обрати спеціалізацію, змінити напрям підготовки чи спеціальність;
- прослухати оригінальні фахові авторські курси, у тому числі, у провідних вітчизняних і зарубіжних науковців;
- поглибити рівень освіти шляхом вивчення дисциплін інших напрямів і спеціальностей (дисципліни вільного вибору);
- вдосконалити знання англійської мови;
- опанувати одну з класичних мов, одну або кілька слов'янських мов (польську, чеську, хорватську, болгарську) а також, за бажанням, німецьку, французьку, іспанська, італійська, китайську, арабську, іврит тощо;
- мати широкі можливості для набуття досвіду наукової роботи (виступи на конференціях, публікації у фахових виданнях тощо).
- мати можливість взяти участь в програмах міжнародної мобільності, зокрема семестрового навчання на програмах університетів-партнерів в рамках програми кредитно-трансферної мобільності *Erasmus+*.

Відповідно до прийнятих концептуальних вимог, пріоритетними напрямками діяльності НаУКМА щодо підготовки фахівців-соціологів кожного з освітніх рівнів визначено:

- поглиблення якості підготовки фахівців з професійно-орієнтованих дисциплін шляхом упровадження найновіших (*student-oriented*) методик викладання, а також ефективного поточного та підсумкового контролю;
- забезпечення високого рівня викладання, у тому числі завдяки участі кафедри у міжнародних проектах із вдосконалення методик і змісту викладання і шляхом запрошення до викладання провідних фахівців з інших вищих навчальних закладів України і з-за кордону;

Голова експертної комісії

О. В. Лісенко

- розширення мережі міжнародних зв'язків кафедри, у тому числі партнерських зв'язків з провідними зарубіжними вишами, а також участі кафедри та її окремих викладачів, аспірантів у міжнародних освітніх і науково-дослідних проектах;
- створення для викладачів сприятливих умов для застосування авторських програм та оригінальних методик викладання;
- заохочення і підтримка науково-дослідної роботи викладачів кафедри, залучення до науково-дослідної роботи студентів і аспірантів;
- підготовка власних викладацьких кадрів з числа кращих випускників кафедри;
- прищеплення студентам навичок як колективної, так і самостійної роботи, надання їм можливостей для саморозвитку;
- використання в навчальному процесі найновіших методик: рольових ігор, групових проектів, круглих столів, дебатів, «мозкового штурму» (*brain-storm*) тощо;
- заохочення студентів до участі у програмах мобільності, передовсім *Erasmus+*, грантових програмах, підтримка їхньої участі у закордонних літніх і зимових школах, створення можливості для студентів здобути подвійний диплом;
- сприяння студентам у визначенні своєї професійної кар'єри, допомога їм із працевлаштуванням, залучення до практичної діяльності за майбутнім фахом ще під час їхнього навчання (участь в організації наукових заходів, підтримка веб-сайту кафедри тощо).

Мета підготовки соціологів у НаУКМА, з одного боку, визначається затребуваністю у висококваліфікованих фахівцях з соціології, які володіють найновішим методологічним інструментарієм, є інтегрованими в міжнародну наукову спільноту. З іншого боку – потребою українського суспільства у професіоналах зі знанням іноземних мов, теоретико-методологічною та практичною підготовкою, здатних критично мислити, аналізувати соціальні процеси та феномени, опрацьовувати великі обсяги різномірної інформації, проводити соціальні дослідження, писати різножанрові тексти тощо. Мета визначає *зміст підготовки* фахівців-соціологів у НаУКМА на перетині конкретно-емпіричного і загального теоретико-методологічного знання і компетентностей, а також ґрунтовної мовної підготовки.

Програма підготовки фахівців освітнього ступеню бакалавр має на меті забезпечити студентів фундаментальними і спеціальними знаннями з соціології та загалом соціальних наук, підготувати їх до професійної діяльності та продовження навчання на магістерському освітньому ступені.

Абітурієнтами НаУКМА за напрямом підготовки «Соціологія» можуть бути громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які проживають на території України на законних підставах та виявили бажання здобути вищу освіту, незалежно від їхнього походження, соціального й майнового стану, расової та національної приналежності, статі, ставлення до релігії та віросповідання, політичних поглядів, роду і характеру занять.

Прийом на навчання здійснюється за напрямами підготовки (спеціальностями) відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими

Голова експертної комісії

О. В. Лісенко

відбувається підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266.

З метою зменшення негативного впливу економічного чинника (зменшення рівня платоспроможності населення, поява більш доступних за ціною споріднених спеціальностей) здійснюється систематична інформаційна та просвітницька робота зі студентами через наявні канали комунікації (особисті зустрічі, соціальні медіа, офіційний сайт).

Аналіз показників прийому свідчить про наявність попиту та підтверджує потребу у фахівцях із соціології у м. Києві та Україні в цілому.

В НаУКМА розроблені засоби діагностики якості вищої освіти, у яких визначено вимоги до кількісного та якісного оцінювання ступеня сформованості знань, умінь, навичок, професійної компетентності для проведення семестрових контрольних заходів.

Експертна комісія констатує відповідність змістовної частини підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» Освітньо-професійній програмі підготовки бакалавра та Освітньо-кваліфікаційній характеристиці у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки», що розроблені кафедрою соціології НаУКМА відповідно до державних і галузевих нормативних документів і затверджені Вченою радою НаУКМА.

Навчальні плани підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» складені за типовою формою, розглянуті на засіданні Вченої ради університету, затверджені президентом Національного університету «Києво-Могилянська академія». Нормативна і вибіркова частини навчальних планів за складом дисциплін, їх обсягом і формами контролю відповідають вимогам галузевих стандартів і вимогам щодо акредитації напряму підготовки «Соціологія».

Щорічно розробляються робочі навчальні плани, які враховують нормативні зміни та рекомендації МОН України. Експертиза показала, що виконання навчальних планів за показниками номенклатури дисциплін, годин, форм контролю становить 100 %.

Комісія констатує, що в цілому навчальні плани розроблені з дотриманням співвідношення навчального часу між циклами підготовки, відповідають за змістом підготовки державним вимогам, потребам ринку праці, враховують специфіку навчального закладу, вирішують питання неперервності, послідовності та ступеневості підготовки фахівців за обраною спеціальністю, які затверджені належним чином. Організована взаємодія випускової кафедри з іншими кафедрами факультету та університету, які забезпечують викладання відповідних дисциплін навчальних планів підготовки бакалаврів з напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія».

Кафедра соціології НаУКМА приділяє серйозну увагу забезпеченню студентів необхідними методичними матеріалами для самостійної роботи. Зміст самостійної роботи студента визначається навчальними програмами та робочими програмами дисциплін, що вміщують конкретні завдання та вказівки викладачів щодо їхнього виконання. Усі робочі програми містять завдання для тижня самостійної роботи, який проводиться в осінньому та весняному семестрах.

Висновок

Підготовка бакалаврів з напрямку підготовки 6.030101 «Соціологія» у Національному університеті «Києво-Могилянська академія» відбувається відповідно до діючого законодавства України і відповідає державним вимогам. На підставі проведеної експертизи наданих матеріалів (навчальних планів, робочих навчальних планів тощо) експертна комісія зазначає відповідність змісту підготовки фахівців особливостям професійної діяльності, потребам регіону, що забезпечується структурою навчальних планів, складом та змістом навчальних дисциплін і обсягами часу на їх вивчення та практику.

4. Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу підготовки бакалаврів з напрямку 6.030101 «Соціологія»

У своїй діяльності НаУКМА керується Конституцією України, чинним законодавством України, зокрема законами України «Про вищу освіту», указами Президента України, постановами Верховної Ради України, актами Кабінету Міністрів України, Статутом університету, а також Стратегічним планом розвитку університету, Наказами та Положеннями НаУКМА тощо.

У НаУКМА здобуття вищої освіти здійснюється за державним замовленням та договорами про надання освітніх послуг з юридичними та фізичними особами. Освітній процес побудований лише за однією формою навчання – денною, що дає змогу підтримувати високу якість навчання.

Навчання у Національному університеті «Києво-Могилянська академія» є творчою освітньою діяльністю, спрямованою на розвиток особистості як найвищої загальнолюдської цінності, забезпечення якісної освітньо-професійної, наукової і загальнокультурної підготовки фахівців та формування інтелектуального потенціалу української держави.

Основним освітнім принципом НаУКМА є концепція вільного творчого навчання, яка передбачає активну участь студентів у формуванні свого навчального плану, вибір ними вибіркових навчальних дисциплін.

Основні особливості навчального процесу в НаУКМА:

§ самостійне формування Індивідуального навчального плану за допомогою системи автоматичного запису (САЗ);

§ можливість вивчення багатьох іноземних мов (польська, чеська, хорватська, німецька, французька, іспанська, італійська, шведська, фінська, арабська тощо);

§ можливість прослухати оригінальні авторські курси;

§ можливість вивчення дисциплін інших напрямів та факультетів як дисципліни вільного вибору;

§ дві робочі мови: українська та англійська.

У 2016 р. створено Центр забезпечення якості освіти Національного університету «Києво-Могилянська академія», який очолив экс-міністр освіти і науки України Квіт С.М. Центр має на меті забезпечити внутрішній контроль якості в університеті, співпрацюючи з Комітетом з якості Вченої ради

Голова експертної комісії

О. В. Лісенко

НаУКМА, Навчально-методичним відділом та різноманітними студентськими ініціативами.

З метою підвищення ефективності організації освітньої діяльності університету, впровадження нових технологій і методів та на реалізацію концепції вільного творчого навчання, яка передбачає участь студента у формуванні свого індивідуального навчального плану, вибір студентом навчальних дисциплін, можливість здобуття додаткової спеціалізації (minor) та опанування сертифікатних програм, з 2017 р. започатковано електронний запис на вибіркові дисципліни, запис студентів у групи та корекція індивідуальних навчальних планів (система автоматичного запису (САЗ)).

Специфіка організації навчального процесу в НаУКМА вимагає проведення розрахунку кількості ставок тричі на рік. Відповідно, тричі на рік кафедра соціології корегує розрахунки обсягу навчальної роботи, планове навантаження професорсько-викладацького складу та даних до штатного розпису кафедри. Всі обрахунки кафедра робить в автоматизованій системі «ОРТІМА».

Усі спеціальності і напрями, за якими в НаУКМА здійснюється підготовка, забезпечені освітньо-кваліфікаційними характеристиками, освітньо-професійними програмами, навчальними планами і програмами навчальних дисциплін. Вони узгоджені між собою. Забезпечено дотримання співвідношення навчального часу між циклами підготовки. Зміст підготовки відповідає державним вимогам.

Організацією навчального процесу як системи заходів, спрямованих на реалізацію підготовки бакалаврів соціології в НАУКМА, опікується випускова кафедра соціології. На підставі державних і галузевих нормативних документів, кафедрою розроблено навчальний план підготовки здобувачів освітнього ступеня бакалавр за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки».

Навчальний план визначає організацію навчального процесу, регламентує перелік і обсяг нормативних і вибірових дисциплін, послідовність їхнього вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їхній обсяг, графік навчального процесу, форми та засоби підсумкового контролю.

Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік кафедра складає робочий навчальний план, а також розробляє робочі програми нормативних і вибірових дисциплін, що відображають конкретний зміст, послідовність, організаційні форми та обсяг їх вивчення, тематичний план, форми та засоби поточного і підсумкового контролю, умови визначення навчального рейтингу. Забезпеченість програмами і робочими програмами напряму підготовки 6.030101 «Соціологія», а також рівень виконання навчального плану і робочих програм дисциплін становить 100%.

Навчання студентів НаУКМА здійснюється на основі індивідуального планування. На підставі робочих навчальних планів студенти щороку складають індивідуальні навчальні плани, що включають усі нормативні та частину вибірових навчальних дисциплін, і затверджують його у встановленому порядку.

Основними формами організації навчання у НаУКМА є аудиторні заняття, лекції та семінарські заняття, а також самостійна робота студентів.

Голова експертної комісії

О. В. Лісенко

Університет приділяє особливу увагу самостійній роботі студентів, яка є органічною складовою навчального процесу. Для цього в НаУКМА передбачені тижні самостійної роботи в осінньому та весняному семестрах, під час яких студенти самостійно опановують деякі теми та розділи дисциплін, які винесені на самостійне вивчення, та виконують індивідуальні завдання. З кожної навчальної дисципліни розроблено навчально-методичні комплекси для забезпечення самостійної роботи студента, визначено вимоги до рівня опанування матеріалу, запропоновано необхідну навчально-методичну літературу, вказано вимоги до знань і навичок студентів. Завдання для самостійної роботи диференціюються з урахуванням досвіду навчальної діяльності студентів, специфіки навчальної дисципліни, освітнього ступеня підготовки фахівців. Для методичного супроводу самостійної роботи студентів широко використовується веб-портал Університету.

На сайті розміщено електронні підручники і навчальні посібники, методичні матеріали, тексти і презентації лекцій, завдання для самостійної роботи, вимоги до написання кваліфікаційних робіт та інші матеріали, необхідні для навчання студентів. Важливе місце в організації самостійної роботи студентів відведено контролю за її виконанням. Контроль проводиться у різних формах: під час семінарів і практичних занять; у вигляді колоквіумів та контрольних робіт; шляхом перевірки рефератів з опрацьованих тем та проблем; під час індивідуальних та групових консультацій; у вигляді текстового поточного й підсумкового контролю знань тощо.

Кафедра соціології НаУКМА приділяє серйозну увагу забезпеченню студентів необхідними методичними і дидактичними матеріалами для самостійної роботи. Зміст самостійної роботи студента визначається навчальними програмами та робочими програмами дисциплін, що вміщують конкретні завдання та вказівки викладачів щодо їхнього виконання. Усі робочі програми містять завдання для тижня самостійної роботи, який проводиться в осінньому та весняному семестрах.

Самостійна робота студентів кафедри соціології забезпечується відповідними навчально-методичними засобами (підручники, навчальні та методичні посібники, переліки рекомендованої літератури, тощо). Бібліотека НаУКМА (у тому числі її електронні ресурси) забезпечує студентам можливість якісної та ефективної самостійної роботи над засвоєнням матеріалу з дисциплін, передбачених навчальними планами.

На сайті кафедри соціології також розміщено оцифровані фрагменти джерел та літератури для підготовки до семінарських занять, методичні матеріали, завдання для самостійної роботи, вимоги до написання кваліфікаційних, курсових робіт та інші матеріали, необхідні для навчання студентів. Важливе місце в організації самостійної роботи студентів відведено контролю за її виконанням. Контроль проводиться у різних формах: під час семінарів і практичних занять; у вигляді колоквіумів, дискусій, круглих столів та контрольних робіт; шляхом перевірки письмових робіт з опрацьованих тем та проблем; під час індивідуальних та групових консультацій; у вигляді поточного й підсумкового контролю знань тощо.

Лекції, тематика яких визначається навчальними і робочими програмами, охоплюють основний теоретичний матеріал навчальної дисципліни. Характерними особливостями проведення лекцій для студентів-соціологів у НаУКМА є широке застосування новітніх електронних засобів (презентації у *PowerPoint*, відео-, аудіо-, візуальний супровід), інтерактивних методик викладання (*student-oriented teaching*) тощо.

Семінарські заняття мають на меті детальний розгляд студентами, під керівництвом викладача, конкретних питань навчальної дисципліни та формування вміння і навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентами самостійних робіт. Перелік тем семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Викладачами кафедри широко використовуються такі ефективні форми проведення занять, як: групові проекти, круглі столи, рольові ігри, «мозковий штурм» (*brain-storm*) тощо. На кафедрі практикуються як індивідуальні, так і групові консультації. Під час консультацій студент отримує від викладача відповіді і пояснення щодо конкретних аспектів навчальної дисципліни, передбачених для вивчення. Навчальний процес передбачає поточний і підсумковий контроль. До поточних відносяться оцінки, виставлені студентам на практичних та семінарських заняттях, за тези, письмові та контрольні роботи, тести, реферати тощо.

Кафедрою соціології та іншими кафедрами, які забезпечують навчальний процес за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія», розроблено навчально-методичне забезпечення аудиторних занять студентів та методичні вказівки до написання письмових робіт. Навчальний процес на кафедрі соціології забезпечений навчально-методичними матеріалами з усіх дисциплін. Навчальні програми з кожної дисципліни містять необхідні бібліографічні відомості щодо посібників, монографій, статей, публікацій джерел, що їх можуть використовувати студенти. Низка навчальних дисциплін, передбачених навчальним планом підготовки бакалаврів соціології, забезпечена навчальними посібниками, у тому числі авторства викладачів. Студенти також широко послуговуються монографіями, науковими статтями, у тому числі іноземними мовами, публікаціями джерел.

З метою вдосконалення навчального процесу за останні роки членами кафедри було підготовлено і видано необхідні методичні й науково-методичні матеріали. У *Таблиці 4.1* вказано найвагоміші (за період 2013-2017).

Наукова бібліотека НаУКМА надає студентам можливість працювати і з рідкісними українськими виданнями, і з англomовною/іншомовною фаховою літературою найширшого діапазону, в тому числі й найновішими міжнародними виданнями. Працівники бібліотеки постійно упроваджують нові комп'ютерні технології в організацію своєї роботи.

Кафедрами НаУКМА, які забезпечують підготовку студентів за напрямом 6.030101 «Соціологія», накопичений значний досвід у розробці засобів діагностики якості освіти, зокрема, у проведенні поточного і підсумкового контролю з різних дисциплін, підготовці і проведенні комплексних контрольних робіт.

**Монографії, підручники та навчальні посібники
викладачів кафедри соціології НаУКМА (2013-2017)**

№п/п	Назва публікації
1	Паніотто В. , Харченко Н., Методи опитування. Підручник, 2017. К.: Видавничий дім "КМ Академія", 2017. – 342 с.
2	Марценюк Т. Гендер для всіх. Виклик стереотипам. – К.: Основи, 2017. – 256 с. (8,5 др. арк.). http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/12117
3	Kostiuchenko T. , Knoke D. The Power Structures of Policy Networks / D.Knoke, T. Kostiuchenko // The Oxford Handbook of Political Networks (edited by J. Nicoll Victor, A. H. Montgomery, M. Lubell). Oxford University Press, 2017.
4	Стан сингулярності: соціальні структури, ситуації, повсякденні практики / С. Макеєв, С.Оксамитна , А. Домаранська, О. Іванов , Т. Костюченко , Л. Малиш , Т. Марценюк , С. Стукало; за ред. С. Макеєва і С. Оксамитної. – Київ : НаУКМА, 2017. – 180 с.
5	Паніотто В., Хмелько В. Встречи с Ядовым. - Соціологічні читання пам'яті Наталії Паніної і Володимира Ядова. Виступи та есе / За наук. ред. Є.І. Головахи та О.Г. Стегнія. — К.: Інститут соціології НАН України, 2016. — с.114. (0,5 др. арк.)
6	Марценюк Т. Залученість жінок у політику: країни ЄС і Україна / Тамара Марценюк // Гендерна рівність і розвиток : погляд у контексті європейської стратегії України / кер. проекту О. Пищуліна, ред. А. Чернова. – К.: Центр Разумкова, 2016. - С. 235-243. (0,5 др. арк.)
7	Kostiuchenko T. The EaP Achievements in Ukraine and Georgia: Public Opinion vs. Institutional Changes / T. Kostiuchenko, L. Akulenko // European Neighbourhood Policy: Geopolitics Between Integration and Security: collective volume (part of the series New Geographies of Europe) / Editors: Bettina Bruns, Dorit Happ, Helga Zichner. – UK: Palgrave Macmillan, 2016 – p. 115-138 (1,1 др. арк.)
8	Мальцева К.С. Суспільство та здоров'я індивіда: Навчально-методична розробка навчальних дисциплін бакалаврського та магістерського рівнів / К.С. Мальцева. – К.: 2016 (електронна публікація). – 41 с. (1 др. арк.)
9	Малыш Л. Отношение к власти — доминанта общественных настроений / Лина Малыш // Общество без доверия [Под ред. Е. Головахи, Н. Костенко, С. Макеєва]. — К.: Інститут соціології НАНУ, 2014. — С.166-194 (1,27 др.арк.).
10	Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених / Олена Богдан; консультант-рецензент Володимир Паніотто. – К.: Дух і Літера, 2015. – 380 с. з іл. (15 др. арк.)
11	Малиш Л. Пітер Блау / Малиш Л. // Теоретики світової соціології: життя та творчий спадок (Путівник портретною галереєю Інституту соціології НАН України) ; за ред. акад. НАН України, проф., д.е.н. В. Ворони. — К. : Інститут соціології НАН України, 2015. — С.211-217.
12	Осипчук А.Д. Сучасні соціологічні теорії: Навчально-методична розробка курсів бакалаврського та магістерського рівнів / А.Д. Осипчук. – К., 2015. – 71с. (2,5 др.а.).
13	Осипчук А.Д. Культура і когнітивність: Навчально-методична розробка курсу з спеціальних соціологічних дисциплін / А.Д. Осипчук. – К., 2015. – 38с. (1,3 др.а.).
14	Марценюк Т. Гендерна рівність і недискримінація: посібник для експертів і експерток аналітичних центрів» [У рамках Ініціативи з розвитку аналітичних центрів; Міжнародний Фонд «Відродження» у партнерстві з Фондом розвитку аналітичних центрів (ТТФ) за фінансової підтримки Шведського агентства з міжнародного розвитку (SIDA)]; [Електронний документ] – К., 2014. – 65 с. (3,65 др. арк.)
15	Марценюк Т. Гендерована робота: як ринок праці та хатня робота конструюють гендер (Розділ 5) // Гендер для медій: підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / за ред. М. Маєрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманової. – К.: Критика, 2013. – С. 77-96. (1 др. арк.).

Формами підсумкового контролю є екзамен і заліки (диференційовані за 100-бальною рейтинговою системою). Заліками або екзаменами підсумовуються всі нормативні курси, а вибіркові тільки заліками. Нормативні

Голова експертної комісії

О. В. Лісенко

професійно-орієнтовані дисципліни мають форму контролю екзамен. Підсумковою формою контролю для студентів четвертого року бакалаврської програми є захист перед членами Екзаменаційної комісії, співробітниками кафедри, колегами кваліфікаційних робіт, які попередньо проходять рецензування.

Висновок

Експертною комісією встановлено, що організація освітнього процесу, самостійної роботи здобувачів вищої освіти, контролю їх знань, організація і порядок проведення практик, оформлення та видання методичних розробок, робота науково-педагогічних працівників здійснюється відповідно до чинного законодавства. Методичні матеріали повністю забезпечують проведення семінарських занять, містять завдання для самостійної роботи, комплексні контрольні роботи проводяться з усіх дисциплін навчального плану. Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» відповідає державним вимогам щодо акредитації.

5. Кадрове забезпечення освітнього процесу із напрямку підготовки 6.030101 «Соціологія»

Запорукою якості підготовки бакалаврів з соціології в НаУКМА є потужний кадровий потенціал, який забезпечує навчальний процес.

З 2016 року кафедру соціології очолює професор, доктор філософських наук Володимир Ілліч Паніотто, автор та співавтор понад 350 наукових праць, опублікованих в українських і зарубіжних виданнях, з-поміж яких 4 підручника, більше 15 – навчально-методичних праць, декілька монографій. Професор Паніотто В. І. відзначений декількома преміями та нагородами, в тому числі Медаллю Соціологічної асоціації України імені Богдана Кістяківського «За видатний внесок у розвиток соціології» та Нагородою Міжнародної асоціації почесних докторів, професорів, сенаторів та благодійників Німеччини, Швейцарії, Польщі та Австрії (січень 2017).

Професор Паніотто В. І. керує науковою роботою аспірантів і магістрантів, виступає офіційним опонентом та експертом кандидатських дисертацій, є членом декількох міжнародних асоціацій та редколегій.

У тісній співпраці з кафедрою соціології працює науково-дослідницька установа – Київський міжнародний інститут соціології (КМІС) – перший зі створених в Україні недержавних науково-дослідних соціологічних центрів. Завдяки цьому викладачі, студенти та аспіранти кафедри мають можливість використовувати для своєї навчальної та наукової роботи понад сто унікальних масивів соціологічних даних, репрезентативних для дорослого населення України, зібраних, починаючи з жовтня 1991 року, працівниками КМІС спільно з університетами та дослідницькими організаціями Великої Британії, Канади, Німеччини, США, Фінляндії, Швейцарії та Швеції, Організації Об'єднаних Націй, Світового банку та інших міжнародних організацій. З навчальною та

Голова експертної комісії

О. В. Лісеєнко

науково-дослідницькою метою до послуг студентів і викладачів функціонує професійно обладнана студія професійного спілкування для проведення інтерв'ю та фокус-груп.

Кафедра орієнтована на розвиток відносин із зарубіжними ЗВО та організаціями з метою вивчення і використання міжнародного досвіду підготовки фахівців з соціології та соціальних наук.

Кафедра має налагоджені зв'язки та двосторонні і багатосторонні договори і проекти співпраці з такими університетами: Університет Лунду (Швеція), Університет Глазго (Велика Британія), Університет Тарту (Естонія), Ягелонський Університет (Польща), Стенфордський Університет (США), Університет «Корвінус» (Угорщина), Університет Торонто (Канада), Університет Ліон 2 (Франція), Маастрихтський Університет (Нідерланди) та ін.

Щороку викладачі цих та інших університетів читають гостьові курси та лекції студентам кафедри соціології. Викладачі кафедри соціології мають можливість міжнародних стажувань, спільних проектів. Протягом звітного періоду сім штатних викладачів кафедри взяли участь у програмах міжнародного стажування. Кафедра мала іноземних стажерів-дослідників.

Кафедра має аспірантури і докторантуру, з 2010 по 2014 роки діяла докторська програма «Суспільні трансформації», у формі міжнародного співробітництва з подвійною науковою супервізією дисертаційного дослідження. У 2016 році кафедрою соціології було ліцензовано аспірантуру зі спеціальності 054 Соціологія для підготовки докторів філософії (ліцензійний обсяг – 39 місць).

Загальна чисельність професорсько-викладацького складу кафедри соціології на 1 січня 2018 р. складає 15 штатних викладачів. Серед викладачів 2 доктори філософських наук, 7 кандидатів соціологічних наук, 1 кандидат психологічних наук, 1 кандидат філософських наук, 1 доктор філософії з соціально-політичних наук (PhD), доктор соціологічних наук, професор, декан факультету має по кафедрі соціології педагогічне навантаження у 0,5 ставки як внутрішній сумісник. Вчене звання професора мають 2 особи, доцента – 7 осіб. Кількість штатних викладачів з вченими ступенями складає 80%, що є доказом високої кваліфікації викладацького складу кафедри.

Важливим завданням є збереження контингенту студентів. З цією метою здійснюється система заходів щодо забезпечення належних умов надання освітніх послуг та якості навчання. Деканат і викладачі постійно контролюють відвідування навчальних занять, успішність студентів.

Викладачі зі ступенем забезпечують читання 100% лекційних годин з нормативних дисциплін та 97% лекційних годин загалом. При цьому, доктори наук – 37% лекційних годин нормативних дисциплін та 26% загалом.

Викладачі, які працюють на постійній основі (в тому числі за сумісництвом), забезпечують викладання 100 % лекційних годин нормативних дисциплін навчального плану підготовки бакалаврів. Кількість штатних науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин вибіркокових дисциплін професійної та практичної підготовки з соціології становить 80 %.

Усі викладачі, які працюють на кафедрі, за останні п'ять років відповідно до вимог підвищували свою кваліфікацію у різних формах: захист кандидатських дисертацій, стажування, курси підвищення кваліфікації.

Кафедра соціології зорієнтована на тісне поєднання освітньої та науково-дослідної діяльності, залучення до наукової діяльності здобувачів усіх трьох освітніх рівнів, що навчаються на кафедрі. Кафедра є інтелектуальним, освітнім та експертним центром у сфері соціальних наук.

Кафедра соціології здійснює два види діяльності:

- проводить фундаментальну та спеціалізовану підготовку фахівців-соціологів через освітні програми;
- створює нові знання у сфері соціології та соціальних наук через дослідження;

Основними науковими напрямками досліджень, що розробляються викладачами кафедри є:

- Трансформації українського суспільства, його соціальних структур, інституцій і суб'єктів
- Методологія і методи соціологічних досліджень. Методи збору соціологічної інформації. Тенденції розвитку методів опитування в Україні
- Аналіз сучасних соціологічних теорій
- Правила і принципи наукових досліджень.
- Соціальна структура і нерівність в Україні: класова, освітня, гендерна
- Особливості сприйняття соціальної нерівності населенням різних країн
- Вплив явища культурного консонансу та соціокультурної нормативності на індивідуальне психічне здоров'я, механізм цього процесу та його соціальні та психологічні детермінанти
- Соціальна нерівність та здоров'я (health disparities)
- Соціальні структури та особистісні якості в українському суспільстві
- Соціологічні дослідження гендерних відносин в сучасному українському суспільстві
- Соціологія освіти
- Сучасна релігійність в Україні та світі
- Ідеї, ідентичності, політики пам'яті та культурні політики в пострадянських суспільствах.
- Фактори громадянської активності
- Динаміка ставлення українців до Росії і росіян до України
- Євромайдан як соціальне явище
- Вимірювання впливу російської пропаганди
- Соціокультурні трансформації, зміни культурних практик
- Когнітивність і соціальність.
- Соціальна реклама в сучасному українському суспільстві

Наукові результати роботи кафедри соціології за 2008-2017 рр.:

Голова експертної комісії

О. В. Лісеєнко

- монографій – 11;
- підручників і посібників – 14;
- статей у провідних фахових українських та іноземних журналах понад 60;
- виступів на наукових конференціях – понад 100.

У 2016 – 2017 рр. кафедрою підготовлено 2 томи «Наукових записок НаУКМА. Сер. Соціологічні науки».

Висновок.

Експертна комісія констатує, що підготовка бакалаврів з напрямку підготовки 6.030101 «Соціологія» у Національному університеті «Києво-Могилянська академія» відповідає типу й статусу вищого навчального закладу. Професорсько-викладацький склад університету, який здійснює навчально-виховний процес, має достатній методичний, науковий та практичний потенціал для підготовки бакалаврів з напрямку 6.030101 «Соціологія».

Водночас комісія звертає увагу на необхідність посилення роботи щодо підвищення науково-професійного рівня викладачів випускової кафедри через академічну мобільність, викладання навчальних курсів англійською мовою та активнішу підготовку кандидатських і докторських дисертацій.

6. Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу

Києво-Могилянська академія розташована на трьох майданчиках: на вул. Сковороди, 2, вул. Волоській, 8/5 та вул. Набережно-Хрещатицькій, 27. Всі приміщення НаУКМА знаходяться в задовільному санітарно-технічному стані і забезпечені необхідним інвентарем, відповідно до їх призначення. Навчання в університеті здійснюється у навчальних корпусах загальною площею будівель 46810 кв.м.

Проведення навчального процесу факультетом соціальних наук і соціальних технологій та кафедрою соціології за заявленим напрямом підготовки організовується у приміщеннях навчальних корпусів № 4 – 9 НаУКМА. Для ефективного проведення занять аудиторії устатковані за найвищими стандартами сучасних освітніх закладів, мають Інтернет-зв'язок. Технічне оснащення навчального процесу в цілому забезпечує практичні заняття згідно з вимогами навчальних програм.

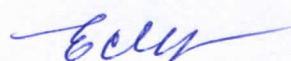
При проведенні навчальних занять на кафедрі соціології використовується наявне обладнання як кафедри, так і факультету соціальних наук і соціальних технологій та інших факультетів НаУКМА. Крім того, кафедра має 8 комп'ютерів, 2 ноутбуки та проектор. Всі навчальні аудиторії мають вихід в Інтернет.

Експертна комісія відзначає:

- у цілому матеріально-технічне забезпечення навчального процесу відповідає чинним нормативам за всіма параметрами;
- наявні навчальні площі та технічні засоби навчання дозволяють забезпечувати проведення всіх видів занять за навчальними планами на сучасному рівні.

Разом з тим, для подальшого розвитку матеріально-технічної бази доцільно більш інтенсивно здійснювати оновлення комп'ютерної техніки,

Голова експертної комісії

О. В. Лісенко

збільшити кількість пакетів ліцензованих прикладних програм з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки.

Висновок

Експертною комісією встановлено, що матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу під час підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» в НаУКМА відповідає акредитаційним вимогам. Наявні приміщення (навчальні, адміністративні, службові, побутові, спортивні) відповідають санітарно-гігієнічним нормам, вимогам нормативних документів з охорони праці та правилам пожежної безпеки, державним будівельним нормам України ДБН В.2.2-3-97 «Будинки та споруди навчальних закладів», що затверджені наказом Держкоммістобудування України від 27.06.1996 р. № 117 та чинним нормам з охорони праці. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу в університеті відповідає державним нормам до акредитації у сфері вищої освіти.

7. Інформаційне забезпечення навчального процесу

У процесі навчання та науково-дослідної діяльності студенти, викладачі, аспіранти та співробітники університету мають змогу швидко та ефективно отримувати інформацію, скориставшись фондами наукової бібліотеки, яка є навчально-допоміжним, інформаційним, науковим, культурно-освітнім структурним підрозділом університету та забезпечує швидкий та зручний доступ до всіх ресурсів, знаходиться в центрі академічного та дослідницького процесів в НаУКМА.

Бібліотека розташована в 6-ти корпусах університету. Загальна площа 5475 кв.м. Обслуговування користувачів відбувається через 17 читальних залів. Посадкових місць – 700.

Загальний фонд – 972 397 прим. Загальний електронний фонд – 341 332 назв (198 баз даних). Загальний друкований фонд: 631 075 примірників

Викладання дисциплін, включених до навчального плану підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 6.030101 «Соціологія», в достатньому обсязі забезпечено методичною та навчальною літературою, підручниками та посібниками. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» має нормативну забезпеченість студентів фаховими періодичними виданнями. Викладання дисциплін, включених до навчального плану бакалаврів з напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» в достатньому обсязі забезпечене фаховими періодичними виданнями.

Висновок

Експертна комісія відзначає, що інформаційне забезпечення навчального процесу у підготовці фахівців з соціології за кількісними та якісними показниками відповідає акредитаційним вимогам.

Комісія рекомендує продовжувати поповнення бібліотечних фондів сучасною літературою з фаху, зокрема зарубіжних авторів, фаховими періодичними виданнями та електронними підручниками.

Голова експертної комісії

О. В. Лісеєнко

8. Якісні характеристики підготовки фахівців

Вирішальним чинником високого рівня соціологічної освіти в НаУКМА є висококваліфікований кадровий склад кафедри соціології, що здійснює підготовку здобувачів освітнього ступеня бакалавр. Безумовно важливу інструментальну роль відіграє рейтингова система навчання, стимулюючи студентів досягати і постійно підтримувати високий рівень навчання. Ця система, упроваджена в Університеті з моменту його відродження, передбачає систематичну роботу студента з вивчення кожної з дисциплін упродовж семестру, що полягає в його/її активній участі у семінарських та інших практичних заняттях, написанні письмових робіт, виконанні контрольних робіт, проміжних тестів тощо. Вагомість систематичної навчальної роботи студента засвідчує той факт, що в загальній оцінці з дисципліни (до 100 балів) перевага надається оцінці за роботу в семестрі: до 60 балів, якщо формою контролю є екзамен, і більше, якщо формою контролю є залік. Окрім того, студент, чий семестровий рейтинг з дисципліни становить менше 35 балів, не допускається до екзамену і має переслухати курс у встановленому порядку.

Державна атестація студентів здійснюється Екзаменаційною комісією після завершення навчання на бакалаврській програмі з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки вимогам освітньої характеристики.

Про високу якість фахової підготовки за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» у НаУКМА, свідчить і аналіз результатів, продемонстрованих студентами під час захисту кваліфікаційних робіт за останні три навчальні роки та захистів курсових проектів студентами третього року навчання. Так, при 98,6% успішності державної атестації, 89% (82% , 90%, 94%) студентів захистили свої дипломні роботи на «відмінно» і «добре».

Як правило, зовнішні рецензенти кваліфікаційних робіт студентів кафедри соціології, голови Екзаменаційних комісій, так само, як і наукові керівники, відзначають високий фаховий рівень написаних робіт, наукову новизну, вагому теоретичну й методологічну базу досліджень, обґрунтованість їхніх висновків. Непоодинокими є висновки рецензентів про те, що рівень виконаних робіт, як за обсягом опрацьованого джерельного матеріалу, так і за віртуозністю їхнього опрацювання і глибиною висновків, є значно вищим за очікування до кваліфікаційної роботи бакалаврського рівня. Окремі бакалаврські роботи, на думку зовнішніх експертів, мають потенціал для розвитку не лише на магістерському, але й на рівні докторської дисертації.

Щодо захистів курсових робіт, то абсолютний показник успішності є 99%, а на «відмінно» та «добре» захищають роботи в середньому 93% осіб.

У процесі підготовки до акредитації з 13 листопада по 6 грудня 2017 р. було організовано і проведено дев'ять комплексних контрольних для перевірки залишкових знань студентами II–IV років навчання бакалаврської програми кафедри соціології. При цьому перевірялись залишкові знання студентів з нормативних дисциплін, опанованих у минулих навчальних роках. Студентами бакалаврської програми були написані ККР з таких нормативних дисциплін навчального плану: «Українська мова» (другий рік навчання), «Вступ до

Голова експертної комісії

О. В. Лісенко

філософії» (другий рік навчання), «Вступ до політології» (другий рік навчання); «Вступ до аналізу даних» (третій рік навчання), «Методологія та методи збори кількісної інформації» (третій рік навчання); «Загальна соціологія» (четвертий рік навчання), «Соціальна структура суспільства» (четвертий рік навчання), «Вступ до сучасних соціологічних теорій» (четвертий рік навчання), «Екологія» (четвертий рік навчання).

Для проведення ККР з кожної навчальної дисципліни складено пакет документів, що містить рецензії на контрольну роботу, навчальну програму, анотацію, критерії оцінки виконання завдань, завдання на контрольну роботу з дисципліни, перелік довідкової літератури, яку дозволяється використовувати при виконанні контрольної роботи, а також приклад одного варіанта відповіді, який відповідає критерію оцінки "відмінно".

Зміст та оформлення ККР відповідають таким вимогам: комплект ККР з кожної дисципліни налічує 30 варіантів завдань рівнозначної складності, на виконання яких необхідно до двох академічних годин; усі завдання ККР мають професійне спрямування, а їх вирішення вимагає від студентів застосування інтегрованих знань програмного матеріалу дисциплін; варіанти вміщують завдання різних рівнів складності, що дає можливість продемонструвати не лише репродуктивну, а й творчу діяльність. Критерії оцінки результатів виконання комплексної контрольної роботи використовуються як в балах, так і в оцінках. Для оцінки в балах передбачається приведення їх до чотирибальної системи.

Результати комплексних контрольних робіт в основному співпадають з результатами екзаменаційної сесії. На підставі аналізу даних можна зробити висновок, що рівень успішності та рівень якості виконання комплексних контрольних робіт відповідає державним вимогам, студенти на достатньому рівні володіють необхідними фаховими знаннями, вміннями та навичками.

Під час акредитаційної експертизи комісія здійснила перевірку рівня підготовки студентів за ступенем вищої освіти «бакалавр» з дисциплін циклів загальної і професійної підготовки. Результати виконання ККР під час самоаналізу та експертної перевірки наведено в *Таблицях 8.1, 8.2, 8.3.*

Розбіжності між результатами самоаналізу та контрольним заміром знань у присутності експертів під час проведення акредитаційної експертизи знаходяться у допустимих межах. Частка студентів, які взяли участь у контрольному зрізі, становить 94% (самоаналіз) й 100,0% (акредитаційна експертиза) відповідно, що відповідає нормативним вимогам.

Висновок

Експертна комісія констатує, що рівень та якість професійної підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» відповідає державним вимогам до акредитації. Якісні показники підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» у Національному «Киево-Могилянська академія» відповідають державним вимогам Міністерства освіти і науки України.

Таблиця 8.1

РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ (самоаналіз)
студентами напряму підготовки 6.030101 – «Соціологія» у галузі знань: 0301 – «Соціально-політичні науки»
Національного університету «Києво-Могилянська академія»

№ п/п	Дисципліна	Кількість студентів, рік навчання	Виконували ККР		З них одержали оцінки								Абсолютна успішність %	Якість %
			осіб	%	5		4		3		2			
					осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%		
3 циклу нормативних навчальних дисциплін														
1.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	50 (II)	46	92%	8	17%	29	64%	9	19%	-	-	100%	81%
2.	Вступ до філософії	50 (II)	45	90%	9	20%	24	53%	10	21%	2	6%	94%	73%
3.	Вступ до політології	50 (II)	46	92%	10	22%	24	59%	7	15%	2	4%	96%	81%
4.	Методологія та методи збору кількісної соціологічної інформації	51 (III)	47	92%	6	14%	40	84%	-	-	1	2%	98%	98%
5.	Вступ до аналізу даних	51 (III)	46	90%	4	9%	26	57%	15	32%	1	2%	93%	66%
6.	Загальна соціологія	40 (IV)	36	100%	18	50%	16	44%	2	6%	-	-	100%	94%
7.	Соціальна структура суспільства	36 (IV)	33	91%	1	3%	24	73%	7	21%	1	3%	97%	76%
8.	Вступ до сучасних соціологічних теорій	36 (IV)	36	100%	9	25%	25	69,5%	2	5,5%	-	-	100%	94%
9.	Екологія	36 (IV)	36	100%	4	11%	28	78%	4	11%	-	-	100%	89%
	Всього:			94%		19%		64,5%		14,5%		2%	98%	83,5%

Голова експертної комісії

О. В. Лісенко

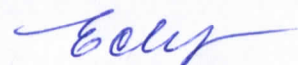

Таблиця 8.2

**РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ (акредитаційна експертиза)
студентами напряму підготовки 6.030101 – «Соціологія» у галузі знань: 0301 – «Соціально-політичні науки»
Національного університету «Києво-Могилянська академія»**

№ п/п	Дисципліна	Кількість студентів, рік навчання	Виконували ККР		З них одержали оцінки								Абсолютна успішність %	Якість %
					5		4		3		2			
					осіб	%	осіб	%	осіб	%	осі б	%		
3 циклу нормативних навчальних дисциплін														
1.	Загальна соціологія	38 (IV)	38	100%	17	44,7%	18	47,4%	3	7,9%	-	-	100%	92,1%
2.	Вступ до політології	48 (II)	48	100%	10	20,8%	27	56,2%	9	18,8 %	2	4,2%	95,8%	77%
3.	Методологія та методи збору кількісної соціологічної інформації	47 (III)	47	100%	6	12,8%	39	83%	1	2,1%	1	2,1%	97,9%	95,8%
4.	Вступ до сучасних соціологічних теорій	38 (IV)	38	100%	10	26,3%	25	65,8%	3	7,9%	-	-	100%	92,1%
	Всього:			100%		26,2%		63,1%		9,1%		1,6%	98,4%	89,3%

Голова експертної комісії

О. В. Лісєнко

Порівняльна таблиця
результатів виконання комплексних контрольних робіт здобувачами вищої освіти при проведенні самоаналізу
та акредитаційної експертизи студентами напряму підготовки 6.030101 – «Соціологія»
у галузі знань: 0301 – «Соціально-політичні науки» Національного університету «Києво-Могилянська академія»

№ з/п	Дисципліна	Група	Кількість студентів	Результати виконання ККР в період проведення самоаналізу			Результати виконання ККР в період проведення акредитаційної			Відхилення результатів порівняно з самоаналізом, +/-		
				Абсолютна успішність	Якість	Середній бал	Абсолютна успішність	Якість, %	Середній бал	Абсолютна успішність%	Якість, %	Середній бал
3 циклу нормативних навчальних дисциплін												
1.	Загальна соціологія	38 (IV)	38	100%	94%	4,44	100%	92,1%	4,36	0	-1,9	-0,08
2.	Вступ до політології	48 (II)	48	96%	81%	3,71	95,8%	77%	3,73	-4	+0,03	+0,02
3.	Методологія та методи збору кількісної соціологічної інформації	47 (III)	47	98%	98%	4,08	97,9%	95,8%	4,06	-0,1	-2,2	-0,02
4.	Вступ до сучасних соціологічних теорій	38 (IV)	38	100%	94%	4,19	100%	92,1%	4,18	0	-1,9	
Середній значення за циклом:				98,5%	91,75%	4,1	98,4%	89,3%	4,08	-0,1	-2,45	-0,02

Голова експертної комісії

О. В. Лісенко

9. Система забезпечення якості освіти випускників за напрямом підготовки бакалаврів з напрямку 6.030101 «Соціологія» у Національному університетів «Києво-Могилянська Академія»

НаУКМА пропонує своїм студентам навчальні послуги та унікальну внутрішню культуру, що спрямовані на розкриття їхнього інтелектуального потенціалу, персональний розвиток, чесності, відповідальності, лідерських якостей, здатності критично мислити.

Національний університет «Києво-Могилянська академія» несе відповідальність за якість своїх освітніх послуг і забезпечення цієї якості, спираючись на внутрішню академічну культуру могилянської громади (студентів, викладачів і співробітників), інтеграцію наукових досліджень та освітнього процесу, взаємодію та професіоналізм усіх своїх підрозділів. Якість НаУКМА спирається на власні місію, візію та цінності, принципи академічної свободи, відкритості до нових знань та критики, чесності і толерантності у ставленні до всіх своїх членів і партнерів.

Головні цілі та завдання внутрішньої системи забезпечення якості:

- найкращі випускники;
- постійний розвиток репутаційного капіталу;
- створення інноваційної екосистеми з належною матеріально-технічною базою та зацікавленістю всіх співробітників у покращенні результатів своєї праці;
- входження до переліку 500 кращих університетів світу;
- задоволення вимог роботодавців, певних галузей індустрії або регіонів;
- реалізація проекту «Цифровий університет».

Забезпечення якості НаУКМА складається з наступних частин:

1. Координація дій і забезпечення лідерства всіх суб'єктів освітнього процесу університету, оптимальний розподіл функцій та повноважень, прозорість прийняття рішень на всіх управлінських рівнях. Зокрема в НаУКМА у 2016 р. були створені спеціальні підрозділи: Центр забезпечення якості освіти, що співпрацює з Комітетом з якості Вченої Ради в режимі виконавчого підрозділу.
2. Студентоорієнтоване навчання (student-oriented learning), викладання та оцінювання.
3. Система вільного творчого навчання (Liberal Arts Education).
4. Регулярний збір, обробка, розгляд (осмислення) і застосування (прийняття відповідних рішень) необхідної інформації про якість навчання, викладання та освітніх послуг в цілому через опитування студентів, викладачів, випускників і працедавців, а також з інших джерел.
5. Забезпечення академічної добросовісності.
6. Підвищення кваліфікації (професійне зростання) викладачів.
7. Публічна діяльність НаУКМА з просування на загальнонаціональному рівні апробованих освітніх інновацій, забезпечення доступності всієї важливої інформації про НаУКМА для могилянської громади, а також комунікація із стейкхолдерами: працедавцями, батьками, органами державної влади,

загальноосвітніми закладами, громадськими організаціями та різними вітчизняними і зарубіжними партнерами.

8. Розробка та запровадження сучасних освітніх і сертифікатних програм.

9. Впровадження інноваційних технологій та методик викладання. Формування методичних матеріалів для забезпечення навчального процесу.

Контроль якості освіти здійснюється в НаУКМА у двох видах: контролюється якість процесів та постійно враховується якість результату. Мета системи контролю – визначення якості управлінських та академічних процесів в університеті: якості забезпечення освітнього процесу, якості викладання, якості курсів, якості підготовки студентів, а також відповідність випускників кваліфікаційним вимогам за відповідними спеціальностями; підготовка вихідної інформації для прийняття управлінських рішень щодо подальшого вдосконалення та розвитку системи якості університету.

Для визначення процедур забезпечення якості освітніх послуг в НаУКМА розроблений пакет документів системи управління якістю освітньої діяльності:

- «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Києво-Могилянська академія»;
- «Положення про відділ “Центр забезпечення якості освіти НаУКМА»;
- «Положення про рейтингову систему оцінювання знань в НаУКМА»;
- «Положення про порядок реалізації права на міжнародну академічну мобільність»;
- «Тимчасове положення про порядок перевірки письмових робіт студентів НаУКМА на відповідність вимогам академічної доброчесності»;
- «Положення про кваліфікаційну роботу»;
- «Положення про порядок створення, організацію і роботу Екзаменаційної комісії в НаУКМА»;
- «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників НаУКМА»;
- «Положення про конкурс на здобуття премії «Викладач року» в НаУКМА»;
- «Методичні рекомендації з розроблення освітніх програм»;
- «Методичні вимоги до структури та змісту навчальних планів підготовки бакалаврів та магістрів»;
- «Методичні вимоги до порядку проведення запису на вибіркові дисципліни за допомогою системи автоматизованого запису» та інші нормативні документи.

Навчальні плани напрямів підготовки та спеціальностей складаються з нормативної та вибіркової частин. Кількість кредитів вибіркової частини навчальних планів освітнього рівня бакалавр становить не менше 75 кредитів ЄКТС, що складає 31,25% від загальної кількості кредитів, з них на дисципліни вільного вибору студента відводиться не менше 25 кредитів. Кількість кредитів вибіркової частини навчальних планів освітнього рівня магістр становить до 35 кредитів ЄКТС, що складає 29% від загальної кількості кредитів, з них на дисципліни вільного вибору студента відводиться не менше 10 кредитів. Починаючи з 1992 р. в НаУКМА діє система Liberal Arts Education, що дозволяє

студентам вільно обирати курси із загального переліку понад 300 дисциплін. Сьогодні вона повністю автоматизована.

В НаУКМА розроблені освітні програми всіх спеціальностей, що відповідають сучасним вітчизняним і міжнародним освітнім стандартам та націлені на підготовку висококваліфікованих фахівців, які успішно конкурують на ринку праці. Загалом НаУКМА здійснює підготовку за 22 освітніми програмами освітнього ступеня бакалавр та 27 освітніми програмами освітнього ступеня магістр.

Також, в НаУКМА для студентів існує можливість запису на сертифікатні програми. У разі успішного опанування студент отримує підтверджуючий сертифікат.

Центром забезпечення якості освіти НаУКМА проводиться регулярний моніторинг якості викладання і якості навчальних курсів шляхом on-line опитування студентів, викладачів, випускників і працедавців. Також може здійснюватися тестування, аналіз результатів сесій, контроль якості самостійної роботи студентів, контроль за проходженням студентами практик, проведення ректорських контрольних робіт, аналіз атестації здобувачів вищої освіти та моніторинг працевлаштування випускників. На факультетах проводяться конференції з управління якістю освітнього процесу. Навчально-методичним центром здійснюється аналіз робочих програм дисциплін та навчально-методичних матеріалів. Питання якості навчання і викладання та організації освітнього процесу розглядаються Навчально-методичною комісією, Комітетом з якості Вченої Ради та самою Вченою Радою НаУКМА.

Внаслідок такої діяльності:

- вдосконалюється зміст освітніх програм;
- запроваджуються нові дисципліни, що відповідають вимогам ринку праці; що пов'язані з вимогами організації сучасних наукових досліджень; що потрібні для персонального розвитку студентів НаУКМА;
- пропонуються дисципліни, що викладаються англійською мовою;
- вдосконалюються та приводяться у відповідність до європейських стандартів навчально-методичні матеріали з забезпечення дисциплін.

В НаУКМА проводиться регулярне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників НаУКМА та оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті НаУКМА.

Для визначення, в якій мірі здобувачами вищої освіти досягнуті навчальні результати, здобуті певні вміння, навички та інші цілі освітньої програми, в НаУКМА з 1992 р. діє рейтингова система оцінювання знань. Ця система застосовується з метою підвищення якості навчання шляхом стимулювання роботи студентів упродовж усього семестру та створення умов для прояву кожної особистості, а також заради підвищення об'єктивності оцінки підсумків усіх видів освітньої діяльності. Для кожної дисципліни викладачем встановлюються критерії оцінювання знань, розробляються правила оцінювання навчальних результатів студентів та встановлюється система балів, які отримує студент у процесі виконання усіх видів робіт та контрольних заходів. Ці вимоги обов'язково доводяться до кожного студента. За результатами семестрового контролю складаються рейтинги успішності

студентів. Рейтинговий список студентів оприлюднюється на офіційному веб-сайті НаУКМА.

Щорічно проводиться аналіз кадрового забезпечення кафедр для кожної спеціальності згідно з Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187.

Щорічно в НаУКМА проводиться конкурс «Викладач року». Метою конкурсу є підтримка творчої діяльності професорсько-викладацького складу, стимулювання зростання його викладацької майстерності, публічне визнання викладачів, які мають високі досягнення в науковій та освітній діяльності. Кандидатури учасників конкурсу визначаються колективами кафедр, студентськими колективами. Одним з етапів конкурсу є опитування студентів. Переможці конкурсу одержують грошові премії.

Розширенню фахових можливостей студентів НаУКМА сприяє їхня наукова діяльність, зокрема участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт та в конкурсах наукових робіт, що проводяться різноманітними організаціями і фондами. Також залучення студентів до виконання науково-дослідних тем, що виконуються на кафедрах і в наукових центрах; публікація студентами НаУКМА наукових статей, тез доповідей; здобуття молодими вченими та студентами державних академічних та іменних стипендії. Окрім того, з ініціативи та зусиллями молодих учених та за підтримки кафедр проводяться щорічні міжнародні та всеукраїнські студентсько-аспірантські конференції.

Також, формуванню професійних здатностей сприяє проведення бізнес-ігор, за підсумками яких найкращі студенти отримують можливість проходити стажування в компаніях.

НаУКМА активно сприяє участі студентів, викладачів та співробітників у програмах академічної мобільності. Міжнародна академічна мобільність (non-degree credit mobility) для студентів НаУКМА здійснюється за:

- двосторонніми угодами між НаУКМА та партнерськими університетами;
- програмою Erasmus+ KA 1 International Credit Mobility;
- іншими проектами (зокрема фінансованими проектом «Євразія», Норвегія).

Для викладачів і неакадемічних співробітників НаУКМА пропонується мобільність за проектами Erasmus+ KA 1 International Credit Mobility. Інформація щодо можливостей академічної мобільності представлені на веб-сайті НаУКМА і широко промотуються.

Необхідною умовою якісної підготовки здобувачів вищої освіти і забезпечення рівня викладання є підвищення кваліфікації (професійний розвиток) науково-педагогічних працівників. Підвищення кваліфікації, у т.ч. стажування, спрямовується на оволодіння, оновлення та поглиблення працівниками спеціальних фахових, науково-методичних, педагогічних, соціально-гуманітарних, психологічних, правових, економічних та управлінських компетенцій, включає в себе вивчення вітчизняного і

зарубіжного досвіду, що сприяє якісному виконанню ними своїх посадових обов'язків.

Запроваджено власну систему професійного розвитку (підвищення кваліфікації) викладачів. Школа професійного розвитку викладачів при НаУКМА входить до компетенції Центру забезпечення якості. Обсяг програми – 140 годин (80 – очна частина, 60 – для самостійної роботи). Після завершення навчання видається Сертифікат державного зразка. Також проводяться навчання викладачів у спеціальних літніх і зимових «Школах Профі+», заснованих працедавцями-випускниками НаУКМА. Підвищення кваліфікації має на меті насамперед збільшити викладацькі компетентності викладачів.

Постійно проводяться тренінги за участю вітчизняних та міжнародних фахівців. Щорічно підвищення кваліфікації проходять педагогічні, наукові, науково-педагогічні працівники, відповідно до графіку. Для викладачів і співробітників НаУКМА функціонують курси англійської мови, різноманітні навчальні семінари і тренінги з метою підвищення рівня користування сучасними технічними засобами та інформаційними технологіями.

НаУКМА забезпечений власними інформаційними системами та необхідними ресурсами для ефективного управління навчальним процесом, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою. Здійснюється підтримка та розвиток сервісів, спрямованих на ефективне управління освітнім процесом, його покращення та оптимізацію за такими напрямками:

- QA (qa.ukma.edu.ua). Основна мета системи – електронне опитування студентів щодо якості викладання та якості дисциплін у НаУКМА;
- Система konkurs (konkurs.ukma.edu.ua). Для відображення перебігу вступної кампанії НаУКМА;
- Система автоматизованого запису (САЗ). Розробка НАУКМА, оформлено Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір «Комп'ютерна програма “Автоматизований запис на дисципліни вільного вибору»»;
- Автоматизована система (АСУНП) «Оптіма». Для управління навчальним процесом;
- Проект DistEdu: на платформі MOODLE. Для запровадження дистанційного навчання;
- Середовище АБІС АLEP 500 наукової бібліотеки НаУКМА. Для представлення програм курсів та рекомендованої літератури (понад 300 дисциплін);
- Корпоративне середовище Office 365 (підпрограми Teams, OneDrive та ін.), для навчального процесу та спілкування викладачів зі студентами.
- Спеціалізовані продукти та проекти:
  - АLEPH (бібліотека);
  - eKMAIR (інституційний репозитарій);
  - Open Journal System (могилянські журнали);
  - ОМЕКА (цифрова бібліотека).

Проект «Цифровий університет» розглядається як пріоритетний: НаУКМА прагне стати найбільш технологічним університетом у Східній Європі через імплементацію новітніх інформаційних технологій в освітній

процес, наукову діяльність, менеджмент з метою підвищення якості, поглиблення міжнародної інтеграції, забезпечення рівного доступу до якісної освіти.

На веб-сайті НаУКМА забезпечено публічну інформацію про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації. Постійно розвивається та насичується е-середовище, де міститься повна інформація про факультети, кафедри, напрями підготовки, спеціальності, освітні програми, пакет ЕКТС, робочі навчальні плани дисциплін тощо.

Велика увага в НаУКМА приділяється роботі з профорієнтації абітурієнтів. Університет бере участь в освітніх форумах та виставках для абітурієнтів, двічі на рік проводить Дні відкритих дверей. Започатковано проект «Амбасадор НаУКМА», метою якого є виступи студентів НаУКМА у школах з розповідями-презентаціями про переваги та особливості навчання в університеті.

Важливою складовою процесу забезпечення якості навчання і викладання в НаУКМА є дотримання принципів академічної доброчесності. Запобігання плагіату, різні форми пропагування доброчесності, навчання академічному письму виступають важливими інструментами недопущення порушень цих принципів. Одним з головних напрямів діяльності Центру забезпечення якості освіти є створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників Університету та здобувачів вищої освіти. Для цього використовується антиплагіатна система StrikePlagiarism. За допомогою цієї системи проводиться перевірка підсумкових студентських робіт на предмет виявлення збігів у текстах. Виявлені збіги у випускових роботах опрацьовуються відповідними комісіями на кафедрах. Плануються також перевірки наукових праць перед публікацією та дисертацій. Крім того, з метою зміцнення принципів доброчесності в НаУКМА посеместрово проводиться оп-ліне опитування викладачів та студентів щодо якості освітніх послуг.

Якість університету безпосередньо пов'язана з успішністю його випускників. Тому в НаУКМА починаючи з 1996 р. успішно функціонує Центр кар'єри та працевлаштування. Основними завданнями Центру є:

- допомога студентам та випускникам НаУКМА у пошуках роботи;
- формування якостей успішності (соціальних умінь, практичних навичок, softskills) молодого фахівця та адаптація до сучасних вимог на ринку праці;
- формування тісних, суспільно важливих традицій співпраці бізнесу та вищої освіти.

Для виконання поставлених цілей Центр проводить різноманітні тренінги, семінари та майстер-класи. Запроваджено новий онлайн-проект для студентів та випускників «Кар'єра: крок за кроком. Корисності». Протягом багатьох років працює навчальний проект для студентів «Профі +», заснований випускниками НаУКМА, які є одночасно працедавцями. Цей проект головним чином спрямований на передачу студентам НаУКМА soft skills (презентації, комунікації, командної взаємодії, розв'язання конфліктів, управління проектами тощо). Також в НаУКМА багато років функціонує програма регулярних зустрічей успішних випускників НаУКМА зі студентами своїх

факультетів з метою передачі свого досвіду й кращої адаптації випускників до динамічних вимог ринку праці.

З метою з'ясування реального профілю випускника НаУКМА, Центр забезпечення якості проводить опитування випускників і працедавців. Анкета містить лише відкриті питання, спрямовані на з'ясування позитивних та негативних рис випускника НаУКМА, а також плюси і мінуси навчання у Могілянці. За результатами цього опитування Вченою радою НАУКМА надаються відповідні рекомендації та приймаються остаточні рішення з вдосконалення організації навчального процесу в університеті.

Щороку в НаУКМА проводиться загальноуніверситетський «Ярмарок Кар'єри», в рамках якого працедавці пропонують вакансії на постійну і тимчасову роботу, програми стажування у провідних компаніях.

Аналіз основних результатів якості підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія», наведених у відповідному розділі акредитаційної справи, показав, що заліки та екзамени оцінюються за шкалою ЄКТС, яка передбачає врахування поточного контролю і модульних контрольних робіт.

Тематика бакалаврських робіт, що визначається кафедрою соціології, відображає найбільш актуальні проблеми наукових досліджень у сфері соціології. Теми бакалаврських робіт відповідають змісту підготовки бакалаврів-соціологів. Організаційно-методичне забезпечення у вигляді методичних рекомендацій з підготовки бакалаврських робіт відповідає за своїм змістом вимогам вищої школи.

Висновок

Експертна комісія відмічає, що зміст відповідного розділу звіту про самоаналіз відповідає реальному стану справ щодо якості підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія». Якісні показники підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» у Національному університеті «Києво-Могілянська академія» відповідають державним вимогам Міністерства освіти і науки України.

10. Показники відповідності підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» у Національному університеті «Києво-Могілянська академія» ліцензійним умовам впровадження освітньої діяльності

Критерії відповідності діяльності Національного університету «Києво-Могілянська академія» ліцензійним умовам надання освітніх послуг з підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» наведені у зведених відомостях про дотримання вимог ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти та таблиці виконання державних вимог до акредитації освітньої програми підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.030101 «Соціологія» (Додаток 1).

11. Перелік зауважень контролюючих органів та заходи щодо їх усунення

За результатами акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів і магістрів за спеціальністю 6.040200, 8.040201 «Соціологія» 0402 «Соціологія» у 2008 р. експертною комісією були зроблені такі зауваження:

1) необхідно активізувати роботу викладачів кафедри щодо написання підручників і навчальних посібників; в першу чергу – з фундаментальних і професійно орієнтованих дисциплін, що викладаються за навчальним планом підготовки соціологів-бакалаврів;

2) важливо значно більше залучати студентів до участі у науково-дослідній роботі викладачів та аспірантів кафедри та до підготовки спільних наукових публікацій за результатами такого співробітництва;

3) навчальний процес і наукова робота кафедри потребують додаткового забезпечення спеціалізованими пакетами прикладних комп'ютерних програм для аналізу соціологічних даних із застосуванням сучасних математико-статистичних методів;

4) потребує удосконалення система нарахування заробітної плати викладачів, з тим, щоб забезпечувати врахування не лише обсягу педагогічного навантаження викладачів, як це відбувається зараз, але й результатів їхньої наукової роботи, створеної ними наукової продукції;

5) для підвищення ефективності навчальної і, особливо, наукової роботи викладачів конче необхідно забезпечення кожного з них індивідуальним робочим місцем, обладнаним відповідною комп'ютерною технікою та пакетами прикладних комп'ютерних програм.

Задля усунення зазначених зауважень протягом звітного періоду кафедрою соціології було здійснено:

1. Активізовано роботу викладачів з написання та публікації підручників та навчально-методичних посібників з фундаментальних та професійно-орієнтованих соціологічних дисциплін. Всі опубліковані роботи використовуються у викладанні дисциплін навчального плану підготовки бакалаврів та магістрів з соціології. У *Таблиці 4.1* представлено перелік опублікованих в 2013-2017 роках викладачами кафедри соціології НаУКМА підручників та навчальних посібників.

2. Студенти кафедри соціології активно залучені до науково-дослідної роботи викладачів та аспірантів кафедри, про що свідчать їхні публікації, зокрема спільні, у тому числі й у кафедральному фаховому виданні «Наукові записки НаУКМА. Соціологічні науки»; участь у наукових семінарах і конференціях; участь у розробці наукових тем.

3. Протягом останніх п'яти років спеціалізований кабінет кафедри соціології (4-210) був переобладнаний сучасними комп'ютерами (кількістю 10 шт.), на які встановлено низку пакетів для математико-статистичного аналізу соціологічних даних, а саме SPSS, STATA, M+, R та ін. Також для потреб кафедри соціології було обладнано мультимедійними засобами чотири навчальні аудиторії – 4-100, 4-310, 4-318, 6-214.

4. Викладачі кафедри соціології активно долучались до обговорень та впровадження змін до системи обрахування заробітної плати викладачів вищих навчальних заходів. Частина пропозицій, зокрема щодо зменшення аудиторного навантаження, була врахована урядом і вже є запровадженою.

5. Протягом останніх десяти років кафедри соціології НаУКМА було надано додаткові приміщення для викладацьких, отже зараз кожен викладач кафедри є забезпечений окремим індивідуальним робочим місцем. Кожна викладацька (4-213, 4-214, 4-256 та 4-258) обладнані комп'ютерною технікою, сканерами та принтерами, встановлено відповідне програмне забезпечення.

Висновок

Експертною комісією встановлено, що Національний університет «Києво-Могилянська академія» сумлінно підійшов до врахування пропозицій та рекомендацій експертної комісії щодо провадження підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія».

12. Висновки і пропозиції експертної комісії

На підставі проведеної експертизи щодо діяльності Національного університету «Києво-Могилянська академія», експертна комісія дійшла загального висновку про те, що в університеті показники кадрового, матеріально-технічного, навчально-методичного, наукового, інформаційного забезпечення навчального процесу, соціальної інфраструктури, фінансово-майнові гарантії відповідають державним вимогам щодо акредитації підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» і забезпечують державну гарантію якості вищої освіти. Комісія відзначає, що:

1. Наявні в акредитаційній справі установчі та нормативні документи підтверджують право Національного університету «Києво-Могилянська академія» на підготовку бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» в галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки». Загальні показники діяльності відповідають встановленим державним нормативам.

2. Робота факультету соціальних наук та соціальних технологій, кафедри соціології, організація освітнього процесу та його навчально-методичне забезпечення відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України. На факультеті та кафедрах систематично розглядають та впроваджують у освітній процес напрями з вдосконалення змісту підготовки фахівців, методичного забезпечення. На кафедрі соціології реалізуються програми академічної мобільності, які дозволяють підвищувати рівень професійної підготовки студентів. Зокрема, студенти бакалаврату факультету соціології мають можливість навчатися у більш ніж десяти провідних університетах Європи та Північної Америки згідно угодам про співпрацю та участь у програмах Erasmus+.

3. Кадрове забезпечення освітнього процесу відповідає встановленим вимогам. Проводиться підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу у провідних наукових, науково-дослідних та освітніх установах України,

Голова експертної комісії

О. В. Лісенко

або шляхом стажувань у провідних іноземних університетах і дослідницьких центрах, міжнародних освітніх та наукових програмах.

4. Освітній процес забезпечено необхідними навчальними приміщеннями, які відповідають санітарним нормам та вимогам нормативних документів із охорони праці і правил пожежної безпеки. Рівень матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу відповідає сучасним вимогам.

5. Здобувачі вищої освіти під час виконання ККР продемонстрували достатній рівень теоретичної та практичної підготовки, що свідчить про їхню готовність до вирішення професійних завдань.

Експертна комісія вважає за необхідне висловити також зауваження, які мають рекомендаційний характер і не впливають на рішення про акредитацію, але дадуть можливість поліпшити якість підготовки фахівців:

- активізувати науково-дослідну роботу студентів шляхом участі у наукових конференціях, круглих столах, семінарах, тощо;
- з метою підвищення фахового рівня науково-педагогічних працівників випускової кафедри соціології активізувати роботу щодо публікації наукових праць у міжнародних фахових виданнях, у тому числі таких, що індексуються у наукометричних базах Scopus та Web of Science;
- посилити діяльність з академічної мобільності учасників освітнього процесу для підвищення рівня їх професійних компетентностей.

Загальний висновок

На підставі поданих на акредитацію матеріалів Національного університету «Києво-Могиллянська академія» та перевірки освітньої діяльності на місці, експертна комісія вважає за можливе акредитувати діяльність університету з надання освітніх послуг у сфері вищої освіти щодо підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» з ліцензованим обсягом набору 75 (сімдесят п'ять) осіб.

Голова експертної комісії

доктор соціологічних наук, професор
професор кафедри філософії, соціології
та менеджменту соціокультурної
діяльності Державного закладу
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені
К.Д. Ушинського»

О. В. Лісенко

Член експертної комісії

доктор соціологічних наук, професор,
завідувач кафедри галузевої соціології
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

В. В. Чепак

«З експертними висновками ознайомлений»

Т. в. о. президента Національного університету
«Києво-Могиллянська академія»

Т. О. Ярошенко

20 червня 2018 року

Голова експертної комісії

О. В. Лісенко

ДОДАТОК 1

Зведені відомості про дотримання ліцензійних вимог впровадження освітньої діяльності закладів освіти у сфері вищої освіти

**Порівняльна таблиця дотримання кадрових і технологічних вимог щодо матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти
(акредитація підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 6.030101 «Соціологія»)**

№ з/п	Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) *	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4	5
Кадрові вимоги щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти				
Провадження освітньої діяльності				
1.	Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними (науковими) працівниками відповідної спеціальності за основним місцем роботи (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			Відхилень немає
	1) які мають науковий ступінь та/або вчене звання (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію)	50	100	+50
	2) які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора	10	26	+16
	3) які мають науковий ступінь доктора наук та вчене звання			
2.	Проведення лекцій з навчальних дисциплін, що забезпечують формування професійних компетентностей, науково-педагогічними (науковими) працівниками, які є визнаними професіоналами з досвідом роботи за фахом (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			

Голова експертної комісії

О. В. Лісеєнко

	1) дослідницької, управлінської, інноваційної або творчої роботи за фахом			
	2) практичної роботи за фахом	10	100	+90
3.	Проведення лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять, здійснення наукового керівництва курсовими, дипломними роботами (проектами), дисертаційними дослідженнями науково-педагогічними (науковими) працівниками, рівень наукової та професійної активності кожного з яких засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох умов, зазначених у пункті 5 приміток	підпункт 1-16	+	Відхилень немає
4.	Наявність випускової кафедри із спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної або спорідненої науково-педагогічної спеціальності:			
	1) з науковим ступенем доктора наук та вченим званням			
	2) з науковим ступенем та вченим званням			
	3) з науковим ступенем або вченим званням	+	+	Відхилень немає
5.	Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково-педагогічними працівниками та/або наказів про прийняття їх на роботу	+	+	Відхилень немає

Технологічні вимоги щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти				
Започаткування провадження освітньої діяльності				
1.	Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	10,2	+ 7,8
2.	Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	31,5	+1,5
3.	Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
	1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	Відхилень немає
	2) пунктів харчування	+	+	Відхилень немає
	3) актового чи концертного залу	+	+	Відхилень немає
	4) спортивного залу	+	+	Відхилень немає
	5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	Відхилень немає
	6) медичного пункту	+	+	Відхилень немає
4.	Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	70	Відхилень немає
Провадження освітньої діяльності				
5.	Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	Відхилень немає

Щодо навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти

Започаткування провадження освітньої діяльності

1.	Наявність опису освітньої програми	+	+	Відхилень немає
2.	Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	Відхилень немає

Провадження освітньої діяльності

3.	Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	Відхилень немає
4.	Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	Відхилень немає
5.	Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	Відхилень немає
6.	Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	Відхилень немає
	Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	Відхилень немає

Щодо інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти

Започаткування провадження освітньої діяльності

1.	Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш, як п'ять найменувань	127	+122
----	---	-------------------------------	-----	------

2.	Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	Відхилень немає
Проведення освітньої діяльності				
3.	Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	Відхилень немає
4.	Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	60	70	+10
Якісні характеристики підготовки фахівців				
1	Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1	Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	Відхилень немає

1.2	Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	Відхилень немає	
1.3	Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	Відхилень немає	
2	Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %				
2.1	Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:		Цикл не передбачен о навчальним планом		
	- успішно виконані контрольні завдання, %	90		Відхилень немає	
	- якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50		Відхилень немає	
2.2	Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:				
	- успішно виконані контрольні завдання, %	90		Відхилень немає	
	- якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50		Відхилень немає	
2.3	Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:				
	- успішно виконані контрольні завдання, %	90		98,4	+8,4
	- якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50		89,3	+39,4

3	Організація наукової роботи			
3.1	Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	Відхилень немає
3.2	Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	Відхилень немає

Голова експертної комісії

доктор соціологічних наук, професор
професор кафедри філософії, соціології та
менеджменту соціокультурної діяльності
Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені
К.Д. Ушинського»

О. В. Лісенко

Член експертної комісії

доктор соціологічних наук, професор,
завідувач кафедри галузевої соціології
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

В. В. Чепак

«З експертними висновками ознайомлений»

Т. в. о. президента Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

Т. О. Ярошенко

20 червня 2018 року

Голова експертної комісії

О. В. Лісенко